

مسکو هم‌زمان با تشدید حملات به اوکراین، حمله به اروپا را منتفی اعلام کرد؛

سناریوی جدید پوتین؛ تفکیک جنگ از دیپلماسی

رامین پرتو

در کشاکش جنگ روسیه و اوکراین، نشانه‌های متناقضی از دو مسیر هم‌زمان یعنی تشدید فشار نظامی در میدان و باز نگه داشتن کانال‌های دیپلماتیک دیده می‌شود. ولادیمیر پوتین در تازه‌ترین مواضع خود تأکید کرده است که روسیه برای درگیری نظامی بااروپا آماده‌نمی‌شود و اساساً چنین برنامه‌ای ندارد؛ موضعی که با هشدارهای امنیتی کشورهای اروپایی و افزایش هزینه‌های دفاعی آنان هم‌زمان شده‌است.

در سوی دیگر، حملات متقابل روسیه و اوکراین همچنان ادامه دارد و زیرساخت‌های انرژی، ارتباطی و نظامی هر دو طرف در معرض فشار قرار گرفته‌اند. هم‌زمان، دعوت آمریکا از پوتین برای حضور در نشست گروه ۲۰ در میامی و اعلام آمادگی ولودیمیر زلنسکی برای دیدار با رئیس‌جمهور روسیه، روزنه‌ای برای تحرک دیپلماتیک ایجاد کرده‌است. زلنسکی پیش‌تر نیز گفته بود در صورت حضور پوتین، برای دیدار در میامی آماده‌است.

اروپامیان بازدارندگی وهراس از سرایت جنگ

نگرانی اروپا از احتمال گسترش جنگ رانمی‌توان صرفاً به اظهارات سیاسی محدود کرد. کشورهای اروپایی، به‌ویژه اعضای شرقی و شمالی ناتو، جنگ اوکراین را در مجاورت مستقیم یانزدیک به‌مرزهای خود تجربه‌می‌کنند؛ و همین رو هر گونه تغییر در دامنه عملیات روسیه را با حساسیت دنبال می‌کنند. در چنین فضایی، مسئله اصلی برای دولتهای اروپایی تنها احتمال حمله مستقیم به خاک یک کشور عضو نیست؛ بلکه خطر کشیده شدن درگیری به زیرساخت‌ها، حریم هوایی، آب‌های منطقه‌ای و شبکه‌های حیاتی نیز مطرح‌است. عملیات مشترک هوایی فنلاند و سوئد برای رهگیری و شناسایی هواپیماهای روسی بر فراز خلیج فنلاند، در همین چارچوب قابل فهم است. سوئد نیز در

سال‌های اخیر افزایش قابل توجهی در هزینه‌های دفاعی خود داشته است. بر اساس آمار رسمی دولت سوئد، اعتبارات دفاع نظامی این کشور در سال ۲۰۲۶ با ۱۸ درصد افزایش به ۱۷۵ میلیارد کرون رسیده و معادل ۲.۸ درصد تولید ناخالص داخلی برآورد شده‌است.

اروپا همچنین نگران آن است که حملات غیرمستقیم با عملیات ترکیبی، پیش از هر گونه حمله کلاسیک نظامی، بتواند امنیت کشورهای عضو را تحت تأثیر قرار دهد. حمله به زیرساخت‌های انرژی، ارتباطات، ماهواره‌ها، شبکه‌های بانکی و سامانه‌های اطلاعاتی می‌تواند بدون عبور یک ارتش از مرز، آثار امنیتی گسترده‌ای ایجاد کند. از این منظر، جنگ اوکراین برای اروپا فقط یک جنگ زمینی نیست؛ بلکه آزمایشی برای تاب‌آوری زیرساخت‌های حیاتی و توان بازدارندگی جمعی محسوب می‌شود.

در مقابل، مسکو تلاش دارد تصویر دیگری ارائه کند. پوتین در ۲۵ سپتامبر بار

دیگر گفت روسیه نه‌برای عملیات نظامی علیه اروپا آماده‌می‌شود؛ نه انگیزه‌ای برای تشدید تنش با کشورهای اروپایی دارد. این موضع در شرایطی مطرح می‌شود که روسیه هم‌زمان ظرفیت نظامی خود را حفظ و تقویت کرده و جنگ اوکراین همچنان بخش بزرگی از منابع دولت را به خود اختصاص داده است. بر اساس گزارش‌های اقتصادی اخیر، افزایش

کشورهای اروپایی، به‌ویژه اعضای شرقی و شمالی ناتو، جنگ اوکراین را در مجاورت مستقیم یانزدیک به مرزهای خود می‌بینند و هر گونه تغییر در دامنه عملیات روسیه را با حساسیت دنبال می‌کنند و نگران سرایت این مشکل به زیرساخت‌های خود هستند

هزینه‌های نظامی از عوامل مهم فشار بر بودجه روسیه در سال ۲۰۲۶ بوده‌است.

سناریوی پوتین: جنگ محدود و مذاکره

تناقض ظاهری میان نمایش قدرت نظامی روسیه و تأکید پوتین بر نبود برنامه برای جنگ با اروپا، لزوماً به معنای تغییر موضع مسکو نیست. می‌توان این رویکرد را بخشی از راهبردی دانست که هدف آن تفکیک دو میدان است: میدان اوکراین از یک‌سو و رابطه مستقیم روسیه با اروپا و ناتو از سوی دیگر.

در این چارچوب، پیام پوتین به اروپا می‌تواند این باشد که مسکو می‌خواهد هزینه‌های نظامی خود را در اوکراین متمرکز نگه دارد و از تبدیل جنگ به رویارویی مستقیم با ناتو اجتناب کند. چنین وضعیتی برای کرملین امکان استفاده هم‌زمان از دو ابزار را فراهم می‌کند: افزایش فشار نظامی برای بهبود موقعیت روسیه در مذاکرات و ارسال پیام‌هایی برای

جلوگیری از ورود مستقیم کشورهای اروپایی به‌جنگ.

این برداشت البته به معنای آن نیست که تنش میان روسیه و اروپا کاهش یافته است. برعکس، هشدارهای مسکو درباره دخالت نظامی اروپا در اوکراین همچنان پابرجاست و در سوی مقابل، کشورهای اروپایی در حال تقویت توان دفاعی خود هستند. بنابراین، «عدم تمایل به جنگ با اروپا» را باید در کنار «تلاش برای حفظ بازدارندگی» خواند، نه در برابر آن.

پوتین در اظهارات اخیر خود همچنین تأکید کرده است که روسیه آماده بررسی ازسریگیری مذاکرات است، اما تصمیم نهایی را بر اساس منافع روسیه اتخاذ خواهد کرد. در روایت او، حملات اوکراین به پالایشگاه‌ها، زیرساخت‌ها و اهداف داخل روسیه و سپس پاسخ نظامی مسکو، بخشی از زنجیره‌ای است که باید در مذاکرات آینده مورد محاسبه قرار گیرد.

از سوی دیگر، پیشنهادهای مربوط به آتش‌بس در حوزه انرژی و توقف حملات هوایی نشان می‌دهد که جنگ به‌مرحله‌ای رسیده که هر دو طرف، دست‌کم در برخی حوزه‌ها، به دنبال کنترل هزینه‌های درگیری هستند. باین حال، میان «آتش‌بس محدود» و «پایان جنگ» فاصله زیادی وجود دارد.

اهمیت اجلاس گروه ۲۰ نیز دقیقاً در همین نقطه آشکار می‌شود. آمریکا از پوتین برای اجلاس ۱۴ و ۱۵ دسامبر در میامی دعوت کرده و زلنسکی نیز آمادگی خود را برای دیدار با او اعلام کرده است. در عین حال، اتحادیه اروپا اعلام کرده است که حتی در صورت حضور پوتین، موضع خود در محکومیت جنگ را تغییر نخواهد داد.

تناقض ظاهری میان نمایش قدرت نظامی روسیه و تأکید پوتین بر نبود برنامه برای جنگ با اروپا، لزوماً به معنای تغییر موضع مسکو نیست و می‌توان این رویکرد را بخشی از راهبردی دانست که هدف آن تفکیک دو میدان اوکراین از یک‌سو و رابطه مستقیم روسیه با اروپا و ناتو از سوی دیگر دانست

زمستان و گروه ۲۰

پرشش اصلی اکنون این است که آیا مجموعه تحولات نظامی و دیپلماتیک می‌تواند تا پیش از نشست گروه ۲۰ و آغاز فصل سرما، جنگ را به سمت فروکش کردن سوق دهد؟ پاسخ قطعی وجود ندارد، اما چندعامل مهم هم‌زمان عمل می‌کنند.

نخست، حملات متقابل به زیرساخت‌های انرژی نشان داده است که هر دو طرف می‌توانند هزینه‌های قابل توجهی برطرف مقابل تحمیل کنند. اوکراین با حمله به تأسیسات انرژی و پالایشگاه‌های روسیه تلاش می‌کند فشار اقتصادی و لجستیکی ایجاد کند؛ روسیه نیز با حمله به زیرساخت‌های حیاتی اوکراین، از جمله شبکه‌های انرژی و ارتباطی، می‌کوشد توان عملیاتی و تاب‌آوری این کشور را کاهش دهد.

دوم، نزدیک شدن فصل سرما انگیزه‌هایی برای مذاکره ایجاد می‌کند، اما همین عامل می‌تواند انگیزه تشدید عملیات را نیز افزایش دهد. هر طرف ممکن است بکوشد پیش از رسیدن به زمستان، موقعیت نظامی یا زیرساختی طرف مقابل را تضعیف کند تا یادست بالاتر وارد مذاکرات شود. بنابراین، «زمستان» به خودی خود نشانه صلح نیست؛ می‌تواند هم محرک مذاکره و هم عامل افزایش فشار نظامی باشد.

سوم، اجلاس گروه ۲۰ یک نقطه تماس دیپلماتیک مهم ایجاد کرده است. حضور احتمالی پوتین و آمادگی اعلام‌شده زلنسکی برای دیدار، دست‌کم امکان گفت‌وگوی مستقیم از زنده‌نگه می‌دارد. اما میان دیدار سیاسی و توافق بر سر آتش‌بس تفاوت اساسی وجود دارد. اختلاف بر سر سرزمین‌ها، تضمین‌های امنیتی، تحریم‌ها، آینده روابط روسیه و اوکراین و وسعت مناطق اشغالی همچنان پابرجاست.

در نتیجه، با توجه به روند کنونی، می‌توان گفت احتمال شکل‌گیری تماس‌ها و آتش‌بس‌های محدود تا پیش از نشست گروه ۲۰ وجود دارد، اما شواهد موجود برای نتیجه‌گیری درباره پایان یا حتی توقف پایدار جنگ کافی نیست. مسیر محتمل‌تر، دست‌کم در کوتاه‌مدت، ترکیبی از فشار نظامی و مذاکره است؛ همان‌الگویی که اکنون نیز در رفتار دو طرف دیده‌می‌شود.

جهان نما

نظرسنجی‌های جدید درباره انتخابات اسرائیل حاکی است:

نبرد نتانیاها و آیزنکوت بر سر ائتلاف‌سازی

انتخابات کنست قرار است ۲۷ اکتبر ۲۰۲۶ (پنجم آبان) برگزار شود؛ بر اساس قانون انتخاباتی اسرائیل، برای ورود به پارلمان، هر فهرست انتخاباتی باید دست‌کم ۳.۲۵ درصد آرای معتبر را کسب کند. این مسأله باعث شده عبور باسقوط احزاب کوچک از حد نصاب انتخاباتی، در هفته‌های پایانی رقابت‌ها به یکی از عوامل اصلی تغییر در نقشه کرسی‌های کنست تبدیل شود.

بر اساس تازه‌ترین نظرسنجی معاریو که روز جمعه منتشر شد، حزب «باشار» به رهبری گادی آیزنکوت با ۲۲ کرسی همچنان بزرگ‌ترین حزب پیش‌بینی شده در کنست است. حزب لیکود به رهبری نتانیاها ۱۸ کرسی و حزب «باهم» به رهبری نفتالی بنت، نخست‌وزیر اسبق ۱۳ کرسی به دست می‌آورند.

در همین نظرسنجی، «دموکرات‌ها» به رهبری یائیر گولان با دو کرسی افزایش ۱۱ کرسی و «اسرائیل خانه ما» به رهبری اویگدور لیبرمن نیز ۹ کرسی دارند. «یهودیت توراتی متحد» ۸ کرسی، «فهرست مشترک عربی» ۷ کرسی، «شاس» ۷ کرسی، «عوتسما یهودیت» ۹ کرسی، «صهیونیسم مذهبی» و «زوهوت» ۶ کرسی، «رع» ۵ کرسی، حزب «عمخا اسرائیل» به رهبری عوفروینتر ۴ کرسی و ائتلاف یوعز هندل و یارون زلیخانیز ۴ کرسی به دست آورده‌اند.

بر مبنای همین نظرسنجی، بلوک مخالف نتانیاها در مجموع ۶۷ کرسی دارد که ۵۵ کرسی آن متعلق به احزاب صهیونیستی و ۱۲ کرسی متعلق به احزاب عرب است؛ ائتلاف حامی نتانیاها ۴۹ کرسی و فهرست هندل-زلیخانیز چهار کرسی دارد. بنابراین حتی با در نظر گرفتن صدرنشینی آیزنکوت در میان احزاب، مسئله اصلی همچنان چگونگی تبدیل آرایش انتخاباتی به یک ائتلاف پارلمانی دارای اکثریت ۶۱ کرسی است.

در رقابت برای نخست‌وزیری نیز تصویر پیچیده است. بر اساس نظر سنجی معاریو، در مقایسه مستقیم میان آیزنکوت و نتانیاها، ۲۷ درصد آیزنکوت و ۳۹ درصد نتانیاها را برای تصدی نخست‌وزیری مناسب‌تر دانسته‌اند. آیزنکوت در هفته‌های اخیر تلاش کرده است موقعیت خود را به عنوان یکی از محورهای اصلی جریان مخالف نتانیاها تثبیت کند. در یک نظرسنجی پیشین شبکه ۱۲ تلویزیون اسرائیل، ۵۹ درصد از رأی‌دهندگان چنان‌چپ گفته بودند آیزنکوت را رهبر اصلی این جریان می‌دانند؛ در مقابل، ۱۹ درصد بنت و ۱۱ درصد لیبرمن را رهبر این اردوگاه معرفی کرده بودند. همچنین ۶۵ درصد همین گروه معتقد بودند تعداد کرسی‌های کسب‌شده باید معیار اصلی تعیین نامزد نخست‌وزیری در اردوگاه مخالف نتانیاها باشد.

همین مسئله به یکی از اختلافات مهم در اردوگاه مخالف نتانیاها تبدیل شده است. آیزنکوت بر این موضع تأکید دارد که پس از انتخابات، رهبر بزرگ‌ترین حزب باید نامزد نخست‌وزیری باشد و مدل نخست‌وزیری چرخی را نمی‌پذیرد. در مقابل، وجود چند رهبر سیاسی در این اردوگاه، از بنت و لیبرمن گرفته تا گولان و آیزنکوت، باعث شده رقابت درون این جریان هم‌زمان با رقابت بانتانیاها ادامه پیدا کند. «باشار» همچنین در هفته‌های اخیر تلاش کرده است بخشی از رأی‌دهندگان سنتی، ملی-مذهبی و حتی رأی‌دهندگان ناراضی از لیکود را جذب کند. این حزب با توجه به پیشینه خانوادگی آیزنکوت و مواضع خود درباره خدمت نظامی، آموزش دینی و مسائل اجتماعی، تلاش دارد خود را برای بخشی از رأی‌دهندگان مذهبی و سنتی که با سیاست‌های احزاب راست افراطی همسو نیستند، به عنوان یک گزینه انتخاباتی مطرح کند.

در همین چارچوب، منابع حزبی از هدف‌گذاری برای جذب بخشی از رأی‌دهندگان مرد لیکود سخن گفته‌اند. شبکه ۱۲ نیز گزارش داد که بخش قابل توجهی از آرای حزب عوفروینتر از اردوگاه نتانیاها آمده است؛ موضوعی که باعث شده رقابت بر سر آرای‌دهندگان راست‌گرا به یکی از محورهای اصلی فعالیت احزاب در هفته‌های باقی‌مانده تبدیل شود. وینتر که حزب «عمخا اسرائیل» را رهبری می‌کند، در نظرسنجی‌های اخیر توانسته از حد نصاب عبور کند و چهار کرسی به دست آورد. حضور این حزب در پارلمان می‌تواند بخشی از آرای راست‌گرایان را از احزاب سنتی این اردوگاه از جمله لیکود، جذب کند. در عین حال، احزاب رقیب نیز تلاش دارند رأی‌دهندگان این حزب را به دلیل اینکه خواستار خدمت نظامی حریدی‌ها هستند، به سمت خود بکشانند؛ به همین دلیل وضعیت آن در هفته‌های پایانی انتخابات برای هر دو اردوگاه اهمیت پیدا کرده است.

یکی دیگر از تحولات مهم، تلاش احزاب مخالف برای تقسیم حوزه‌های رای و جلوگیری از رقابت مستقیم میان خود است. بر اساس گزارش‌های منتشر شده در رسانه‌های اسرائیلی، آیزنکوت، بنت، لیبرمن و گولان در حال بررسی راه‌هایی برای تمرکز هر حزب بر گروه‌های خاصی از رأی‌دهندگان هستند؛ به این معنا که اسرائیل خانه بیشتر رأی‌دهندگان راست سکولار و ناراضی از لیکود را هدف بگیرد، یاشار روی رأی‌دهندگان سنتی و ملی-مذهبی میان‌رو تمرکز کند و بنت و لاپید نیز بر رأی‌دهندگان لیبرال و مخالف نتانیاها متمرکز بمانند.

در این میان، وضعیت احزاب عرب به یکی از مهم‌ترین و در عین حال پیچیده‌ترین متغیرهای انتخابات بیست‌وششمین دوره کنست تبدیل شده است؛ موضوعی که هم به روند حقوقی رد صلاحیت بر برخی فهرست‌ها و نامزدهای عرب گره خورده و هم به معادلات تشکیل کابینه آیدند.

با ایلنا همراه شوید

خبرگزاری کار ایران «ایلنا»

نگرانی در آمریکا درباره خطر توافق هسته‌ای واشنگتن – ریاض

اریک بروور، معاون بخش امنیت مواد هسته‌ای در سازمان «ایتکار عمل تهدید هسته‌ای» و از مقام‌های پیشین شورای امنیت ملی و شورای اطلاعات ملی آمریکا، در مقاله‌ای که در مجله فارین پالیسی منتشر کرد با اشاره به ادعای وزیر انرژی ایالات متحده درباره توافق همکاری هسته‌ای ایالات متحده و عربستان عنوان می‌کند، توافق همکاری هسته‌ای جدید میان آمریکا و عربستان سعودی که برای بازبینی اجباری در اختیار کنگره قرار گرفته به ادعای کریس رایت، وزیر انرژی آمریکا، بالاترین استانداردهای ایمنی و عدم اشاعه هسته‌ای را رعایت می‌کند؛ ادعایی که به گفته بروور بامتن واقعی توافق همخوانی ندارد. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، نیز در شبکه‌های اجتماعی ادعا کرده است که تحت این توافق هیچ «غنی‌سازی» در عربستان انجام نخواهد شد. اما بروور تأکید می‌کند هر کسی که متن توافقی را بخواند، با دیدن بندی درباره مطالعه دو ساله امکان سنجی غنی‌سازی اورانیوم در عربستان شگفت‌زده خواهد شد؛ فناوری که می‌تواند هم برای تولید سوخت راکتور و هم برای ساخت بمب اتمی به کار رود. علاوه بر این، توافق، عربستان را ملزم به پذیرش «پروتکل الحاقی» – مجموعه‌ای از بازرسی‌های بین‌المللی تقویت‌شده که فعالیت‌های پنهان

خبر

خبر

هسته‌ای را آشکار می‌کند- نمی‌کند. بروور این شرایط را به‌ویژه با توجه به تهدیدهای گذشته مقام‌های سعودی برای دستیابی به سلاح هسته‌ای به بهانه برنامه هسته‌ای غیرنظامی ایران، نگران‌کننده می‌داند. دولت ترامپ این توافق را فرصتی چند میلیارد دلاری برای شرکت‌های هسته‌ای آمریکا معرفی کرده و مقام‌های آن مسیر رسیدن به غنی‌سازی را کم‌اهمیت جلوه داده و مدعی‌اند که اگر هم غنی‌سازی رخ دهد، سال‌ها

بعد از طریق یک تأسیسات موسوم به «حبیه سیاه» و تحت مالکیت و اداره آمریکا در عربستان انجام خواهد شد. به گفته بروور، دولت آمریکا استدلال می‌کند چون خودش برنامه را کنترل می‌کند و اجازه اشاعه نخواهد داد، کاستی‌های توافق در زمینه عدم‌اشاعه اهمیتی ندارد. بروور این استدلال را قابل بررسی می‌داند و می‌نویسد: برای موقعیت این شرط بندی، سه چیز باید درست باشد. نخست، این ترتیب که به‌طور غیر رسمی «توافق ۱۲۳» نامیده می‌شود، باید واقعاً یک شراکت انحصاری باشد که آمریکا تصمیم می‌گیرد چه کسی می‌تواند در آن مشارکت کند.

کاخ سفید روز شنبه خبرنگار سسی‌ان‌ا راز سفر با هواپیمای ریاست‌جمهوری ایرفورس وان منع کرد که باعث مختل کردن وظایف این شبکه تلویزیونی در گروه مشترک مطبوعاتی کاخ سفید شد. سسی‌ان‌ا اعلام کرد که قرار بود روز جمعه همراه دونالد ترامپ برای تماشای یک‌بازی فوتبال دانشگاهی به تنسی سفر کند. کاخ سفید حذف سسی‌ان‌ا را زمانی تأیید کرد که این شبکه و آن‌ها در اعتراض به این تصمیم پوشش ویدیویی خود از سخنرانی ترامپ را متوقف کردند. گروه مشترک مطبوعاتی کاخ سفید گروهی خبری-خشی «سازنده اخبار جعلی» می‌نامد، دسترسی به کاخ سفید را برای سسی‌ان، شبکه

عراق: مقر ائتلاف آمریکایی ۳۰ سپتامبر تعطیل خواهد شد

عبدالمیر الشمری، رئیس دفتر فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق امروز شنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد مقر ائتلاف بین‌المللی (ضد داعش) به رهبری آمریکا) ۳۰ سپتامبر تعطیل خواهد شد. سسی‌ان‌ا نوشت که این گروه می‌تواند در ۲۰ سپتامبر عراق در ادامه نیز اظهار کرد: پایگاه ویکتوریا اکنون از حضور نیروهای آمریکایی خالی شده است و پایگاه بعشیقه نیز ظرف ۶۰ روز آتی از نیروهای ترکیه

تخلیه می‌شود و نیروهای ما کنترل کوه سنجار را به دست خواهند گرفت. الشمری اشاره کرد که عراق کمبود توان هوایی ناشی از خروج ائتلاف را جبران خواهد کرد. وی تأکید کرد که هیچ‌نگرانی درباره امنیت عراق وجود ندارد. در خصوص انحصار سلاح این مقام عراقی اظهار داشت که ۳ گروه مسلح تسلیحات خود شامل پهپادها و موشک‌ها را تحویل دادند. الشمری گفت که میان برخی گروه‌های مسلح و رهبران سیاسی، گفت‌وگوهایی برای بوسن و فعالیت در چارچوب الحشد الشعبی در جریان است. وی اظهار داشت که عراق مخالف این است که خاک خود بستری برای هدف قرار دادن کشورهای همسایه باشد. این مقام عراقی افزود که عراق یابرخی کشورهای همسایه محیط منطقه‌ای ایران هم در زمینه امنیتی در حال هماهنگی است. الشمری گفت که عراق در حال بررسی ایجاد پاسگاه‌های مرزی در مرز با ترکیه است.

عبدالمیر الشمری، رئیس دفتر

فرماندهی کل نیروهای مسلح عراق امروز شنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد مقر ائتلاف بین‌المللی (ضد داعش) به رهبری آمریکا) ۳۰ سپتامبر تعطیل خواهد شد. سسی‌ان‌ا نوشت که این گروه می‌تواند در ۲۰ سپتامبر عراق در ادامه نیز اظهار کرد: پایگاه ویکتوریا اکنون از حضور نیروهای آمریکایی خالی شده است و پایگاه بعشیقه نیز ظرف ۶۰ روز آتی از نیروهای ترکیه